

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศปท. สำนักงาน ป.ป.ท. โทร. ๑๙๒๑, ๑๙๒๒
ที่ ปป ๐๐๒๕/ ว ๑๒๑ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๒
เรื่อง การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตในหัวข้อ “การแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวม
พยานหลักฐาน”

เรียน ผู้อำนวยการสำนัก กอง ศูนย์ และหน่วยงานขึ้นตรง

ด้วยแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกันและปราบปราม กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีการวางระบบ การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี ประกอบกับการดำเนินการ ดังกล่าวเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ในเรื่องการประเมิน ความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

ในปี ๒๕๖๒ สำนักงาน ป.ป.ท. จึงได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตในหัวข้อ “การแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐาน” ขึ้น เนื่องจากเป็นกระบวนการในการกิจหลักของ สำนักงาน ป.ป.ท. ซึ่งเป็นการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานที่มีโอกาสเกิดการทุจริต รวมทั้งเป็นการป้องกันและวางแนวทางการจัดการปัญหาในอนาคต รายละเอียดตามเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

พ.ต.ท.

(วันนพ สมจินตนากุล)

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.

การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ปัญหาการทุจริตเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริตล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริตคือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน อันเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

การนำกระบวนการประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดก็มีโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำระบบการประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

ในปี ๒๕๖๒ สำนักงาน ป.ป.ท. จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยง โดยได้จัดทำในหัวข้อ “การแสวงหาข้อเท็จจริงและการรวบรวมพยานหลักฐาน” เนื่องจากเป็นกระบวนการงานในการกิจหลักของสำนักงาน ป.ป.ท. อีกทั้งจากการถอดบทเรียนที่ผ่านมาพบว่า มีหลายขั้นตอนในกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริง และการรวบรวมพยานหลักฐานมีความเสี่ยงต่อการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ท. จึงได้ถอดบทเรียนจากสำนัก กอง ที่เกี่ยวข้อง และได้การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต ดังต่อไปนี้

ลำดับ	รูปแบบ/พฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	การใช้ดุลพินิจในการมอบหมายสำนวนคดีให้กับผู้รับผิดชอบที่มีส่วนได้เสียหรือมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลต่าง ๆ ในคดี	จัดทำระบบการจ่ายสำนวนอย่างเป็นธรรมโดยการเวียนตามลำดับอาวุโสของนักสืบสวนสอบสวนในสำนัก/กอง ทั้งนี้ ในกรณีมีความจำเป็นต้องใช้ความสามารถเฉพาะด้านของนักสืบสวนสอบสวนเป็นรายบุคคล เช่น กรณีเกี่ยวกับที่ดิน ป่าไม้ อาจจะต้องมีการระบุหรือมอบหมายให้นักสืบสวนสอบสวนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นพี่เลี้ยงในการทำคดีนั้นด้วย
๒	การนำข้อมูลเชิงลึกของคดีไปเผยแพร่หรือแสวงหาประโยชน์	กำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงบทลงโทษทางวินัยและทางอาญาในกรณีกระทำการทุจริต พร้อมสร้างจิตสำนึก รักองค์กร โดยมีการแจ้งเวียนและประกาศบทลงโทษให้ทราบโดยทั่วกัน

ลำดับ	รูปแบบ/พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๓	การทำหนังสือไปแสวงหาข้อเท็จจริงแล้วไม่ได้รับความร่วมมือจากพยานหรือหน่วยงาน หรือมีการสมยอม หรือให้การช่วยเหลือผู้ถูกกล่าวหา หรือมีการปกปิดข้อมูลที่แท้จริงแล้วไม่เสนอผู้บังคับบัญชา	๑. จัดทำแบบฟอร์มเพื่อตรวจสอบกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานและรายงานให้ผู้บริหารทราบ ๒. กำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงบทลงโทษทางวินัยและทางอาญาในกรณีกระทำการทุจริต พร้อมสร้างจิตสำนึกรักองค์กร โดยมีการแจ้งเวียนและประกาศบทลงโทษให้ทราบโดยทั่วกัน ๓. จัดทำแนวทางในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และแจ้งเบาะแสการกระทำผิด เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตในทุกกระบวนการทำงาน
๔	การใช้ดุลพินิจในการรวบรวมพยานหลักฐานโดยมิชอบเพื่อช่วยเหลือผู้ถูกกล่าวหา	๑. กำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงบทลงโทษทางวินัยและทางอาญาในกรณีกระทำการทุจริต พร้อมสร้างจิตสำนึกรักองค์กร โดยมีการแจ้งเวียนและประกาศบทลงโทษให้ทราบโดยทั่วกัน ๒. สร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้องในการรวบรวมพยานหลักฐานตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนด
๕	การลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกินความจำเป็น การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๖๑ เป็นเท็จ เช่น การจัดทำหลักฐานเท็จเพื่อเบิกจ่ายค่าการข่าว เป็นต้น	การวางระบบการลงพื้นที่ตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริง จัดทำแผนการลงพื้นที่ตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริง ประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามขนาดสำนวน (S/M/L/XL) ตามความเหมาะสมและจำเป็นแก่คดี และกำหนดเหตุผลในการพิจารณาเพิ่มขนาดคดี รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลในการดำเนินการเกี่ยวกับคดีเป็นรายคดี ทั้งระยะเวลาและค่าใช้จ่าย เพื่อให้สามารถตรวจสอบค่าใช้จ่ายย้อนหลังได้

แนวทางการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต

- แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษารูปแบบและประเมินความเสี่ยงการทุจริตต่อไปในอนาคต เพื่อร่วมกันประเมินและวิเคราะห์กระบวนการงานดังกล่าวให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น